

Kronik

Kulturkalender

Kulturkalenderen, der udkommer som del af *Diamanten*, giver et samlet overblik over sæsonens udstillinger, koncerter, foredrag og arrangementer. Det samme gør den elektroniske kulturkalender, som findes via adressen <www.kb.dk>.

Bøger og bibliotek

Noder fra Det Kongelige Teater i ny indpakning

Musik- og Teaterafdelingen har en omfattende nodesamling fra Det Kongelige Teater. Det er ofte hele opførelsesmaterialet fra en række forestillinger, især fra 1700- og 1800-tallet, hvor man kan følge med i, når primadonnaen har fået en instruktion, hun har skrevet ind i noden, eller når musikerne har kedet sig ved en prøve og lavet nogle tegninger af, hvad de så på scenen. Her kan man se materiale til alle de store operer og balletter fra perioden, danske såvel som udenlandske.

En særlig flot del af samlingen udgør de mange, oftest håndskrevne partiturer, og det er derfor naturligt, at netop de har været i centrum ved det sidste halve års store bevaringsindsats for noder. Hidtil har de været opstillet i forskellige former for kapsler eller frit på hylden, men nu har de fået en syrefri æske, som er lavet til hvert enkelt partitur med dets nøjagtige mål.

Der er tale om ikke mindre end 37 hyldemeter, der omfatter 932 æsker og 690 syrefri omslag til samlingen. Samtidig

er hvert partitur gennemgået for løse sider eller et slapt omslag – dette er så blevet markeret, og det vil blive udbedret løbende. Endelig er alt materialet støvsugget nænsomt og ligger nu emballeret godt beskyttet mod støv. Det vil også være nemmere at tage frem til brug på læsesalen, uden at noden bliver slidt.

Det Kongelige Bibliotek på nettet

Dansk Center for Musikudgivelse – de første publikationer på nettet

Det drejer sig om to klaverværker af Paul von Klenau, Klaversonate i f mol og Klaversonatine i E dur, begge udgivet af Lisbeth Ahlgren Jensen med indledning og revisionsapparat.

I anledning af H.C. Lumbyes 200 årsdag 2. maj publiceredes *Telegraph-Galoppen*, *Dronning Louise Vals* og musikken til Bournonvilles ballet *Maritana*, som blev anvendt ved en festkoncert i Tivoli i anledning af fødselsdagen.

Hertil klaverværker af J.P.E. Hartmann, som senere vil indgå i en samlet videnskabelig udgave af Hartmanns klavermusik som en del af bibliotekets udgivelse af Hartmanns *Udvalgte værker*.

Danmarks Melodibog bd. 1-2 på nettet

Danmarks Melodibog er en af de mest udbredte sangbøger i Danmark. Den har stået på klaveret i et utal af hjem, fra den udkom med sit første bind i 1895, til den sluttede med en to-binds udgave i 1942. Nu kan bind 1 og 2 ses online.

Hvert bind udkom med 300 danske sange “for Piano med underlagt

144

135. I denne Vinter har vi ha't.
(Af „Ojshovsøen“) H. K. Røyer.

Moderato.

1. Og da han havde følt en Sm. K.O. Limer sig, dig vel i Agt,
Og Sølvs var den stræng. Nær Kalden er den Fald,
Sik nok han i sin Skildersnes. Saa liden ved at Strøddens Vagt
På der var usen Sleg. Og drik sig, leges Pøgel
Der hvile liden sin Krop - falden! Og han der sig en Sm. falden!
Men da han vanded op. Saa sig i Skildersnes.
Saa nærved han at han var død og borte. Thi Andre kommer og tænder dig for de vaagner!

2. Du vil jeg ikke krybe Nær,
Thi Vinden er Fuld. Og jeg er Guldskaffens
Ved Iserets Kampagn. Thi skægsom Regjens - falden!
Jeg er sig vist højstend. Og jeg er sig vist højstend.
Må! Nær er Hæden. Dig er Vinden ud. C. Høstrop.

Danmarks Melodibog med den karakteristiske typografi.

Text”, og første bind udkom i december 1895 i ikke mindre end 3.000 eksemplarer. Det blev til i alt fem bind, hvor de øvrige bind 2-5 udkom i 1899, 1901, 1921 og 1928. Bind 1-4 udkom i adskillige oplag, for melodibogen blev meget populær.

Bind 3 udkom i 1927 i en ny og ændret udgave, men ellers er de forskellige bind næsten uændrede. Omslaget forblev også det samme på alle bind og udgaver – i Carsten Rønnings design fra 1895. Det var Nicolaj Hansen, der redigerede bind 1-3 (1895-1901), mens Oluf Ring, der var freelance medarbejder hos forlaget Wilhelm Hansen, varetog bind 4-5 (1921-28). Indholdet var meget blandet, fra nationale sange over uddrag af dramatisk musik til populære revyviser, og det er ofte meget tidstypisk.

I 1942 udgav Wilhelm Hansen en to-bindes udgave med 232 og 201

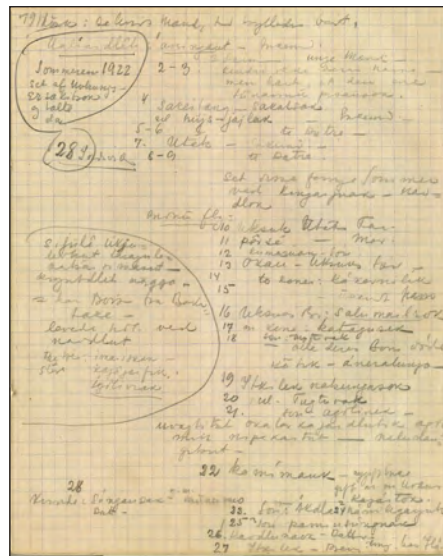
sange i et udvalg fra de 1500 melodier i den oprindelige udgave. Under den tyske besættelse var de danske sange særligt populære igen, og der blev behov for nye oplag af sangbogen. Helt op til 1980 kom der nye oplag af de originale udgaver, og i 1944 kom desuden en indholdsfortegnelse til alle fem bind. Indholdet af bindene er i dag også søgbart på www.bibliotek.dk.

Melodibogen var så indgroet i dansk kulturliv, at Socialistisk Folkeparti kunne tage dens titel og titelblad som forside til deres partiogram fra 1971.

Knud Rasmussens ‘Etnografiske optegnelser’ online

De 21 bind, der nu er tilgængeliggjort online, benævnte Knud Rasmussen selv ‘Etnografiske Optegnelser’, og de stammer hovedsageligt fra den 5. Thuleekspedition i årene 1921-24.

Optegnelserne udgør del 2 af Knud Rasmussens arkiv, og dækker et bredt spektrum af eskimoernes levevis og

Etnografiske Optegnelser, februar 1923.

kultur og er i en del tilfælde illustreret med Knud Rasmussens egne tegninger.

Udgivelsen skal ses i tilknytning til den tidligere udgivelse af Knud Rasmussens dagbøger og af Ejnar Mikkelsens dagbøger.

Det er let – også på nettet – at skaffe sig faktuelle oplysninger om de rejser og ekspeditioner, der er baggrunden for optegnelserne. Et vægtigt supplement til denne udgivelse er det meget omfattende billedmateriale, som Arktisk Institut og Dansk Polarcenter har lagt på nettet under betegnelsen “Arktiske Billeder”.

Også Det Kongelige Bibliotek har meget omfattende samlinger til belysning af Grønlands historie, kultur og topografi. En samlet oversigt findes på temasiden “GRØNLANDICA”.

Færøiske Kvæder

Håndskriftafdelingen er i besiddelse af en del samlinger af færøiske folkeviser eller kvæder, herunder ‘Færøske Qvæder, nedskrevne efter Amtsprovst Heinzes Foranstaltning 1819 af Johannes Klemmentssen, Bonde og Skytsskaffer paa Sandø’.

Denne samling er nu tilgængelig på nettet. Baggrunden er, at samlingen efter restaurering i Bevaringsafdelingen nu igen skal deponeres i en årrække på Landsbiblioteket i Tórshavn, Føroya Landsbókasavn.

*Húsavík er en bygd på på østkysten af Sandø.
Húsavík havde 78 indbyggere pr. 1. oktober 2008.*

Udstillinger

UNDERCOVER

– Biblioteket som fysisk fortælling

Hotel Pro Forma

Først var det multikunstneren Robert Wilson, nu er det Hotel Pro Forma. På Det Kongelige Bibliotek er kulturarven for anden gang taget under kærlig behandling af fremtrædende kunstnere i en ny stor udstilling. Udstillingen *UNDERCOVER*, iscenesat af Hotel Pro Forma, afdækker og afslører udvalgte værker fra Det Kongelige Biblioteks imponerende samlinger.

Hotel Pro Forma og Kirsten Dehlholm, der i 2010 kan fejre 25 års jubilæum, har været på opdagelse i Det Kongelige Biblioteks ufattelige mængder af bøger, billeder og værker, der afspejler århundreders produktion af kultur og viden. De har vandret i samlingernes fascinerende landskab af viden, dokumentation, udtrykskraft og tankegods – og det kom der en stort anlagt udstilling ud af.

Udstillingen *UNDERCOVER* – *Biblioteket som fysisk fortælling* fremviser og afdækker. Den fortæller historier, anekdoter og hemmeligheder om nogle af alle de små og store skatte, man kan finde i Det Kongelige Biblioteks samlinger: fra kulturhistoriske fyrtårne til dagligdags pamfletter.

Udstillingen er en ”lystvandring” i samlingernes fysikalitet, med værker af vidt forskellig oprindelse og betydning. Afdelinger, der er helt centrale for biblioteket, men som aldrig tidligere har været udstillet, vises frem. Bibliotekarere og afdelingsledere får stemme og er selv en del af udstillingen, sat bag glas og ramme. De giver adgang, fører rundt, og

Udstillingsplakaten fra UNDERCOVER.

leder ad nye spor til steder og til ting, som ikke er kendte eller er blevet glemt.

Gennem 25 år har Hotel Pro Forma skabt udstillinger og forestillinger, der sætter fænomener og situationer ind i nye sammenhænge som en sanselig undersøgelse af verden. Hotel Pro Forma arbejder med hybridformer på tværs af genrer inden for teater, opera og musik og forener arkitektur, billedkunst, film, lysdesign og teknologi.

Hotel Pro Forma blev stiftet af billedkunstner Kirsten Dehlholm i 1985 som en videreførelse af Billedstofteater (1977-1985). Med udgangspunkt i visuelle kunstudtryk og med stor sans for billedkunst, teater og rum har Kirsten Dehlholm og Hotel Pro Forma markeret sig, også internationalt, som en enestående fornyer af scenekunsten.

24. april - 11. september 2010,
Søjlesalen.

Syv - kunstudstilling fortæller barske historier

En udstilling af Tina Enghoff og Uzma Ahmed Andresen.

Det Nationale Fotomuseums udstilling *SYV* tematiserede nogle af de utilsigtede konsekvenser af den gældende syvårsregel gennem fotografiske og filmiske fortællinger.

SYV var et udstillingsprojekt af fotograf Tina Enghoff og integrations- og ligestillingskonsulent Uzma Ahmed Andresen, der handlede om den gældende såkaldte syvårsregel, som medfører, at kvinder, der er kommet til landet gennem ægteskab, kan udvises af Danmark, hvis de bliver skilt efter kortere tid end syv år. Reglen har blandt andet haft den konsekvens, at en lang række kvinder stavnsbindes i voldelige og nedværdigende ægteskaber. Blandt andet gennem arbejdet med projektet *SYV* er der blevet sat markant fokus på problemerne, og syvårsreglen står i øjeblikket til at blive ændret.

Gennem flere års intensivt arbejde har Enghoff og Andresen fået kvinder, på blandt andet kvindekrisecentre, til at dele deres historier. Det er ganske vist konkrete fortællinger, men igennem Enghoffs fotografiske og filmiske fortolkninger bliver de til universelle beskrivel-

Kinesisk kvinde. Fotograf: Tina Enghoff.

ser af menneskelige grundvilkår i det hyperkomplekse og gennemorganiserede samfund, vi lever i. Udstillingen stillede gennem kunsten skarpe etiske og menneskeretlige spørgsmål til, hvordan isolerede og udsatte mennesker bliver behandlet i vores samfund.

SYV bestod dels af en række suggestive fotografier af kvinder, der er truet af udvisning efter at have forladt deres voldelige ægteskab, dels af en videoinstallation, hvor kvinderne fortalte deres historie.

20. maj - 11. september 2010,
Det Nationale Fotomuseum.

Dronningens ansigt – et blandt mange. Portrætkunsten i dansk bladtegning

Et overskud af knivskarp iagttagelse og evnen til at overføre denne sanselighed som et koncentrat på papiret er bladtegningen, når den er bedst. Museet for Dansk Bladtegning og Det Kongelige Bibliotek sætter med denne udstilling fokus på netop portrætkunsten i dansk bladtegning. Fra P.C. Klæstrups sikre, men også stærkt udleverende tegning af Søren Kierkegaard med høj hat og stok fra 1846, over Otto C's fornemme portræt af Thorvald Stauning fra 1938, til Anne-Marie Steen Petersens stringente og klare portræt af Klaus Rifbjerg fra vor tid.

Denne store og omfattende portrætdstilling er samtidig en lejlighed for Det Kongelige Bibliotek til at hylde og fejre Dronningen i anledning af Hendes Majestæts 70-års fødselsdag. Bladtegnermuseet har samlet en lang række portrætter af Dronningen og hendes familie skildret igennem årene, fra Ebbe Sadolins sarte streger af den et-årige prinsesse til de seneste portrætter, der netop er skabt i anledning af fødselsdagen.

Forfatteren Otto Gelsted tegnet af Hans Lollesgaard.

Ved udvælgelsen af tegninger til udstillingen om portrætkunsten i dansk bladtegning blev der foretaget nogle principielle beslutninger. Ønsket var at vise, hvad danske bladtegnere har kunnet og kan rent kunstnerisk og håndværksmæssigt.

For et par generationer siden blev bladtegnere ofte af deres kunstnerkolleger betragtet som malere, der ikke rigtig kunne deres fag. Enhver maler lærte jo at tegne, men det var kun fingerøvelserne, inden man gik over til det mere seriøse arbejde med farvetuberne foran staffeliet.

Dronning Margrethe tegnet af Poul Holck.

Dronningeportrætter af Roald Als, Otto C og Claus Seidel.

Bladtegnerne var fallerede malere, der aldrig var kommet videre end til tegneriet!

Udstillingen af portrættegningerne i dansk bladtegning viser, at denne misforståede, kollegiale vurdering er uden hold i virkeligheden. Tegnerne leverede dengang og leverer i dag fremragende kunst i avisernes spalter.

Montanasalen og Bladtegnergangen 17. juni - 4. december 2010.

H.C. Lumbye – den første rigtige dansekomponist

I 2010 er det 200 år siden, Hans Christian Lumbye (1810-1874) blev født. I dag står han som den internationalt mest kendte og populære danske dansekomponist fra det 19. århundrede, og han er uløseligt forbundet med hele musiklivet i Tivoli.

Det Kongelige Bibliotek markerede jubilæet i maj måned med en udstilling ved Dronningesalen og en webside om komponistens liv og værker.

H.C. Lumbyes betydning i det forrige århundrede for dannelsen af en

bred og folkelig musikkultur i Nordeuropa kan næppe overvurderes. Hans væsentligste betydning ligger dog måske mest i den kendsgerning, at hans talrige dansemelodier helt frem til vore dage har bevaret en ejendommeligt friskhed og kunstnerisk integritet.

I Odense fik Lumbye sin første musikundervisning og opnåede som 14-årig at blive hornist i det lokale regimentsorkester. Året efter fik han svendebrev som udlært trompeter, og som 19-årig vendte han tilbage til sin fødeby København, hvor han i 1829 fik stilling som trompeter i den kongelige hestgarde. Ved siden af dette arbejde var Lumbye i 1830'erne en flittig musiker i Københavns Stadsmusikantorkester, og fra disse år stammer hans tidligste bevarede dansekompositioner.

I 1839 samlede han sit eget orkester. Inspirationen til dette skridt fik han efter at have overværet en række koncerter i København af et musikselskab fra Steiermark i Østrig, hvor Johann Strauss d. æ. og Joseph Lanners nye dansemelodier

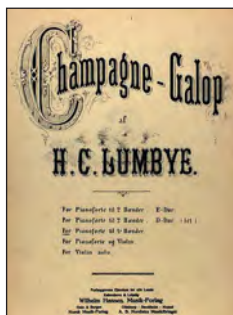
for første gang lød i Skandinavien.

Med sin egen første Concert à la Strauss på det fashionable Raus Hotel (det senere Hôtel d'Angleterre) i København i 1840 indledte Lumbye for alvor sit livslange virke som Danmarks og Skandinavien's ubestridt førende dansekompontist.

For dette orkester komponerede han gennem de næste tredive år omtrent 700 danse, først og fremmest polkaer, valse, og galopper – den sidste genre blev nærmest synonym med hans navn. Hans populære *Champagne galoppen* (1845) er blevet spillet for millioner af seere ved den tv-transmitterede nytårskoncert fra Wien.

Lumbyes fine og livfulde instrumentationskunst har i de bedste af hans værker en særegen lyrisk, næsten kysk københavnsk tone, der adskiller sig fra Wiener-komponisternes mere varmblodige orkesterklang. Lumbye lader ofte violiner-

ne ledsage af klare fløjteklange, hvor for eksempel Johann Strauss gerne lader strygernes melodistemmer følges af instrumenter med fyldigere klang som for eksempel obo og klarinet. Lum-

bye skaber desuden en lysere og lettere orkesterklang end Wiener-komponisterne gennem sin brug af klokke, triangel og harpe.

Dronningesalsmontrerne, april-maj 2010.

Foredrag

Skin Deep

Operaintroduktion

mandag 12. april 2010

Dr. Needlemeier reparerer naturens fejltrin med brystoperationer, fedtsugning og penisforlængelser på sin klinik i de sneklædte alper, alt imens han eksperimenterer med at opfinde en mirakelmedicin, der giver evig ungdom.

Den efterspurgte engelske operainstruktør Richard Jones gav et frisk bud på David Sawers satiriske og morsomme opera om livet på en plastikkirurgisk klinik.

Operadramaturg Henrik Engelbrecht introducerede opsætningen, hvor Johan Reuter sang Dr. Needlemeier omgivet af Anne Margrethe Dahl, Gisela Stille og Heather Shipp, som de tre ope-

rationskrævende kvinder omkring ham – konen, datteren og elskerinden.

Grøndahls forestillinger om kvinder

torsdag 27. maj 2010

Forfatteren Jens Christian Grøndahl, kendt for en række romaner med markante kvindeskikkelser, var gæst i Den Sorte Diamant. Her fortalte han i samtale med journalist Stéphanie Surrugue om sit forfatterskab i forhold til Det Kongelige Biblioteks halvårstema, *Forestillinger om kvinder*. Grøndahl (f. 1959) debuterede i 1985 og har i dag et stort internationalt og prisbelønnet forfatterskab bag, blandt andet med romanerne *Lucca*, *Et andet lys* og *Fire dage i marts*. I hans forfatterskab skildres eksistentielle og psykologiske relationer, ensomheden og kærligheden.

Grøndahl har et stort og trofast publikum herhjemme såvel som i udlandet, ikke mindst i Frankrig, Belgien og Holland er hans bidrag til skønlitteraturen højt anerkendt. Hans romaner udkommer i over 30 lande og optræder jævnlige på toneangivende kritiker- og bestsellerlister verden over.

Grøndahls erindringsbog *Om en*

time springer træerne ud udkom den 30. marts 2010 på Politikens Forlag. Her fortæller forfatteren åbenhjertig om sin opvækst, om følelser og kvinder, om hvordan han blev forfatter,

og om nu at se tilbage på halvdelen af sit liv.

MENTOR - Produktive forførelser

Forårets foredragsrække handlede om en række af kulturhistoriens dramatiske, men dybt frugtbare mentor-protégé-forhold.

Goethe og Schiller

onsdag 21. april 2010

Historien om Goethe og Schiller, ved ekstern lektor Hanne Roswall Laursen.

Schiller var 34 år gammel, da han i august 1794 skrev et langt, personligt og – skulle det vise sig – afgørende fødselsdagsbrev til Goethe. Goethe fyldte 45. Han var på det tidspunkt både beundret kulturfatter og magtfuld statsmand hos hertugen i Weimar, mens Schiller for sin del havde haft succes med nogle dramaer og et par historiske værker, men i øvrigt måtte kæmpe hårdt med både dårligt helbred og dårlig økonomi. Brevet var en satsning. Schiller ønskede meget at få et nærmere forhold til Goethe og forsøgte nu at nærme sig ham med et flot formulert analytisk Goetheportræt!

De to umage mænd havde i

Goethe- og Schiller monumentet i Weimar.

årene forud nok haft en smule kontakt, men der havde fra begyndelsen af været en kløft imellem dem, og især Schillers bemærkninger om deres møder er præget af stærk ambivalens: "Jeg elsker hans ånd af hele mit hjerte", skriver han den ene dag, men den næste: "Dette menneske, denne Goethe står simpelthen i vejen for mig, og han minder mig så ofte om, hvor hårdt skæbnen har behandlet mig". Schiller havde længe før Goethe visioner om det frugtbare og intense arbejdsfællesskab og venskab, som rent faktisk udviklede sig imellem dem fra sommeren 1794 og frem til Schillers død i foråret 1805.

I løbet af denne 10-års periode samlede Goethe og Schiller kræfterne om at yde deres bidrag til den "æstetiske opdragelse" af mennesket. Den Franske Revolution og dens følger havde hos begge næret den opfattelse, at aktuelle dagspolitiske slagsmål virkede undergravende for udviklingen af det "rent menneskelige", mens kunst og videnskab til gengæld kunne styrke denne udvikling. Begge var produktive både kulturpædagogisk og som kunstnere, og perioden, der regnes for et højdepunkt i tysk kulturhistorie, har senere fået navnet "Weimarer Klassik". Efter Schillers død skrev Goethe i en refleksion over deres forhold, at det er sjældent, at "to personer faktisk udgør hinandens anden halvdel, at de ikke støder hinanden fra sig, men i stedet slutter sig sammen og kompletterer hinanden".

Gertrude Stein og Ernest Hemingway

torsdag 6. maj 2010

Historien om Gertrude Stein og Ernest Hemingway, ved Tania Ørum, lektor ved Københavns Universitet.

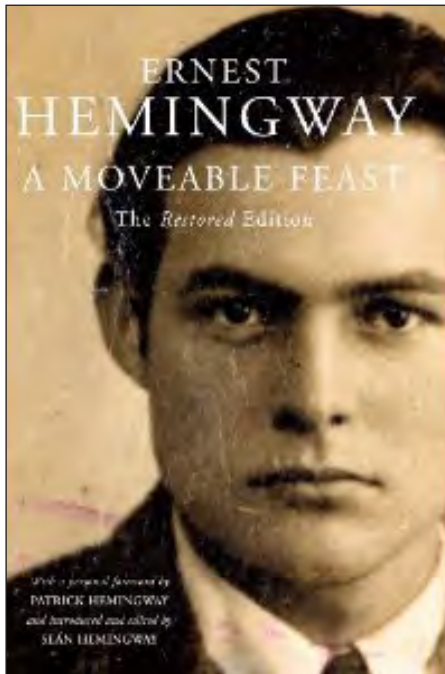
Gertrude Stein (1874-1946) tilhører den store modernistiske generation

Gertrude Stein, fotograferet af Carl Van Vechten, 1935.

af kunstnere som f.eks. Joyce, Eliot, Musil, Proust, Matisse og Picasso. Gertrude Stein måtte dog vente temmelig længe på at blive anerkendt som en af de store skikkelser i det 20. århundredes kunst. Mens Picasso siden er blevet folkeeje, og hans dengang uforståelige billedsprog i dag forekommer alment tilgængeligt, er Gertrude Steins skrivemåde forblevet lige uvant og overraskende. Kunstnere fra alle kunstarter har imidlertid altid læst Steins skrifter, og hun har haft en enorm indflydelse på senere generationer: fra Hemingway og 60'er-avantgardens billedkunstnere, forfattere og komponister til 1970'ernes amerikanske Language-digtere, teaterfolk som Robert Wilson og frem til helt nutidige kunstnere.

Ernest Hemingway (1899-1961) startede som krigskorrespondent

Hemingways pasfoto fra 1923, hvor han boede i Paris og arbejdede som journalist. Brugt som omslagsfoto. og begyndte at skrive fiktion, da han fra 1924 slog sig ned i Paris, hvor han bl.a. mødte Gertrude Stein, som efter hans eget udsagn lærte ham prosarytme. Det var også hende, der opfandt betegnelsen "the lost generation" om Hemingways generation af udvandrede amerikanere. Den knappe stil, Hemingway er kendt for, er også inspireret af Stein, der netop opfordrede den unge skribent til at skære ned på anekdoter og overflødige ord. Hemingway fik Nobelprisen i litteratur i 1954.

Trods forskelle i alder og korpus var der efter alt at dømme en intens, erotisk ladet forbindelse mellem Gertrude Stein og Ernest Hemingway.

Gertrude Stein om Ernest Hemingway: "I remember very well the impression I had of Hemingway that first afternoon. He was an extraordinarily

good-looking young man, twenty-three years old [...] rather foreign-looking with passionately interested, rather than interesting eyes. He sat in front of Gertrude Stein and listened and looked." (*The Autobiography of Alice B. Toklas*).

Ernest Hemingway om Gertrude Stein: "Miss Stein was very big but not tall and was heavily built like a peasant woman. She had beautiful eyes and a strong German-Jewish face [...] and she reminded me of a northern Italian peasant woman with her clothes, her mobile face and her lovely, thick, alive immigrant hair which she wore put up in the same way she had probably worn it in college. [...] She talked all the time and at first it was all about people and places." (*A Moveable Feast*; dansk *Der er ingen ende på Paris*).

International forfatterscene

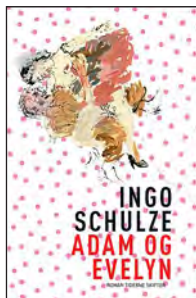
Ingo Schulze
Tyskland

onsdag 28. april 2010

Som en af Tysklands mest anmelderroste og prisvindende forfattere var Ingo Schulze et af hovednavnene på sæsonens Forfatterscene. Han har gennem en årrække skabt nogle af de største værker inden for Wende-litteraturen (litteratur om murens fald) og er af flere kritikere blevet kaldt "det forenede Tysklands stemme".

Schulze er født i 1962 i Dresden i det tidligere Østtyskland. Han fik især international anerkendelse med novelleromanen *Simple Storys* i 1998, der bredt betragtes som et af hovedværkerne om DDRs undergang.

På dansk udkom senest

romanen *Adam og Evelyn* i 2009, som er en grotesk og tragikomisk beskrivelse af den oprørte periode kort før Østtysklands sammenbrud. Det er fortællingen om skrædderen Adam, der lever i et stormfuldt forhold

med Evelyn midt i et nervøst samfund, der langsomt bliver mere og mere frustreret over DDR og det kommunistiske styre.

Herbjørg Wassmo

Norge

mandag 3. maj 2010

Den berømte og prisbelønnede norske forfatter Herbjørg Wassmo besøgte International Forfatterscene i forbindelse med Den Sorte Diamants halvårstema: *Forestillinger om kvinder*.

Wassmo har skabt nogle af de største kvindeskikkelser i norsk litteratur – og hun fortalte i denne sammenhæng

fortælle om sit forfatterskab og sin nye bog *Hundrede år*. Wassmo modtog i 1987 Nordisk Råds Litteraturpris, og i Danmark er hun siden blevet mest kendt for Dina-trilogien med store succeser som *Dinas bog*, *Lykkens søn* og *Karnas arv*.

John Irving

USA

mandag 31. maj 2010

Den Sorte Diamant fik exceptionelt flot besøg, da en af litteraturens store stjerner gæstede International Forfatterscene.

Man kunne

opleve den amerikanske stjerneforfatter John Irving fortælle om sit forfatterskab og sin nye roman *Sidste nat i Twisted River*. John Irving er en af verdens mest elskede nulevende forfattere, og hans hjertevarme og ofte tragikomiske fortællinger har givet ham en unik plads i litteraturhistorien, hvor værker som *Verden ifølge Garp*, *En bøn for Owen Meany* og *Æblemostreglementet* for længst er blevet klassikere.

Andre arrangementer

Projekt liT.house på Det Humanistiske Fakultetsbibliotek

Navnet liT.house signalerer, at litteratur som begreb er omdrejningspunkt for projektet, og logoet taler om, at i litteraturen kan træerne vokse ind i himlen, at biblioteket lyser som et lighthouse i det vintermørke campuslandskab, samt at biblioteket er enlystet indefra af oplysning og udsyn.

LiT.house er et projekt, der har til formål at optimere studiemiljøet på fakultetsbiblioteket, og baggrunden for projektet er, at biblioteket får stadig mere karakter af et værested og en arbejdsplads for de studerende. Mange kommer hver

Projekt liT.house: fra paneldiskussionen omkring køn og kærlighed på Det Humanistiske Fakultetsbibliotek, Njalsgade 112.

dag, er her den hele eller den halve dag og nogle går modstræbende herfra ved lukketid. De fleste sidder enkeltvis, er private i det offentlige rum, og det er netop det, der har inspireret til projektet: at se det offentlige rum som et potentiale, der kan spille op mod privatheden via events, hvor fremstillingsformen indbyder til dialog og refleksion. Det er indeholdt i projektet, at alle events skal være af høj kvalitet. Derudover skal projektet være eksperimenterende, tværkunstnerisk og brugerne skal have ejerskab til det.

Der afholdtes i perioden 16.3. – 4.5. et pilotprojekt med temaet *Den svære kærlighed*, som favnede mange fag på humaniora. Pilotprojektet blev desuden samtænkt med Studenternes Galleri, som viste en udstilling over samme tema. Alle events havde en kunstnerisk optakt – musik, oplæsning eller performance, og flere af dem sluttede med forfriskninger, hvor tilhørerne kunne samtale med de medvirkende.

Et af formålene med pilotprojektet var at afprøve forskellige fremstillingsformer – det blev til i alt 8 forskellige events:

- paneldebat omkring køn og kærlighed med deltagelse af Tania Ørum, Kristen Bjørnkjær, Bente Clod og litteraturstuderende Lise Olivarius
- liT.bio fremviste *Medea* af Lars von Trier, med introduktion af Merle Charlotte Brønnum Scavenius
- Storytelling, hvor skuespiller Stine Ruge læste *Les Quatre Diables* af Herman Bang, understøttet med musik af den franske jazzmusiker Django Reinhardt
- Foredrag af Merle Charlotte Brønnum Scavenius om de indre og ydre forhindringer ved den svære kærlighed belyst gennem litterære eksempler
- Performance, hvor skuespillerne Fie Drejer og Shabaz Sawar fra den store tværgående gangbro i biblioteksrummet opførte balkonscenen fra Shakespeare's *Romeo og Julie*. Herefter var der

en diskussion mellem Søs Haugaard, Robert William Jensen Rix og Erik Skyum-Nielsen. Hele event'en blev understøttet af renaissancemusik

- *Nobelsamtale* i det røde rum med det igangsættende spørgsmål: er de store kærlighedsfortællinger forbi? samtalede Lillian Munk-Rösing, Bo Tao Michaëlis og Erik Skum-Nielsen
- *Filosofisk salon*, hvor Pia Søtoft og Neal Ashley Conrad diskuterede den svære kærlighed ud fra Kierkegaard og Proust. Understøttet med musik og sang af Signe Mansdotter fra Rytmsk Musikonservatorium
- Samtale omkring en *udstilling af kærlighedsbreve*, venligst udlånt fra Håndskriftafdelingen. Lotte Thrane blev her interviewet af Kirsten Thomsen fra Det Humanistiske Fakultetsbibliotek.

I to uger op til event'en var der scannede kopier af brevene i udstillingsmontrerne, men på selve dagen blev disse udskiftet med de ægte breve, som kom

tilbage til Håndskriftafdelingen samme dag. Til denne event var der desuden en stor bogudstilling med bøger til hjemlån omkring emnet.

Artist's talk: Kirsten Dehlholm

torsdag 29. april 2010

Kirsten Dehlholm, kunstnerisk leder af teater- og performancekompagniet Hotel Pro Forma gav et indblik i arbejdet med udstillingen *UNDERCOVER* og Hotel Pro Formas øvrige produktioner gennem 25 år.

Artist's talk: Annibel Cunoldi Attems "Berlin-Kopenhagen"

tirsdag 1. juni 2010

Foto- og installationskunstneren Annibel Cunoldi Attems var aktuell med installationen *SAVE* på glasfacaden på den bro, der forbinder Det Kongelige Biblioteks ældre bygning med Den Sorte Diamant.

Hun har siden 1990 boet i Berlin, hvor hun har fotograferet byens

Installationen SAVE på broen over Christians Brygge. Fot. Det Kongelige Bibliotek.

kulturelle og arkitektoniske forvandling. I sine installationer reflekterer hun over forandringerne i byrummet.

Kunstneren mødtes til en artist talk med den tyske journalist Clemens Bomsdorf (*ART, The Art Magazine*), hvor hun talte om arkitekturen mellem historie og nutid og viste fotos fra Berlin, der illustrerede de mellemrum og mellem-tider, der opstår i kølvandet på forandringerne.

CPH.LITT: De store nordiske

fredag 7. maj 2010

Det Kongelige Bibliotek medvirkede i Københavns Internationale Litteraturfestival, CPH:LITT 2010. Det blev en stor nordisk aften med kendte nordiske forfatternavne, der alle enten har været nomineret til eller modtaget Nordisk Råds Litteraturpris.

Pia Tafdrup (DK), Ursula Andkjær Olsen (DK) & Jóanes Nielsen (F/ER) læste op i foyeren. Moderator: Kamilla Löfström.

Tomas Espedal (N) & Henrik Nordbrandt (DK). Moderator: Morten Søndergaard (DK)

Roy Jacobsen (N) & Einar Már Gudmundsson (IS). Moderator: May Schack.

Talking Heads: SYV - nutidens slaver

torsdag 3. juni 2010

I samarbejde med KVINFO, Forlaget Vandkunsten og Uzma Ahmed Andresen inviterede Det Kongelige Bibliotek til paneldebat om syvårsreglen og dens etiske og menneskeretlige konsekvenser.

Musik

Trio con Brio III

tirsdag 6. april 2010

Trio con Brio spillede seks af Beethovens klavertrioer fordelt på tre fyraftenskoncerter i Den Sorte Diamant. Con brio betyder livligt, med energi, og der er ingen tvivl om, at trioen lever op til dette. Trio con Brio blev grundlagt i 1999 og består af tre centrale personer i dansk musikliv: Pianisten Jens Elvekjær, der også er en efterspurgt solist, violinisten Soo-Jin Hong, der er 1. koncertmester i DR SymfoniOrkestret og Soo-Kyung Hong, der er solocellist i Det Kgl. Kapel.

Trioen er en af de mest roste i Danmark og det høje musikalske niveau, der kendetegner den, har resulteret i mange væsentlige priser. En af de mest værdifulde vandt Trio con Brio i USA i 2005: Kalichstein-Laredo-Robinson International Trio Award. Prisen tildeles kun hvert andet år og kun til en klavertrio i verdensklasse.

Med prisen fulgte bl.a. 20 koncertengagementer i USA og en cd-indspilning. Det har givet Trio con Brio et stort kontaktnet i USA, og trioen har bl.a. optrådt i den berømte Carnegie Hall.

Beethoven er trioens kerne-repertoire, og det er ikke første gang, at de spillede hans klavertrioer: Da de tre musikere i 2003 spillede dem alle i Tivolis Koncertsal, skrev *Berlingske Tidende*: Olympisk mesterskab!

3 musikere + 3 koncerter = 6 Beethoven trioler.

Programmet denne tirsdag var: Beethoven: Klavertrio opus 1 nr. 3; Beethoven: Klavertrio opus 97.

Pianister i Diamanten: Till Fellner En aften med Beethoven-sonater

tirsdag 13. april 2010

Den østrigskfødte pianist Till Fellners gennembrud kom i 1993, hvor han vandt 1. prisen i den prestigefyldte Clara Haskill Internationale Konkurrence.

Siden da har Fellner spillet med en række af musikverdenens store orkestre og arbejdet sammen med dirigenter som Claudio Abbado, Nikolaus Harnoncourt, Marek Janowski, Sir Neville Marriner og Kent Nagano.

Efter en afstikker til Bachs musik – Fellner udgav i 2008 Bachs *Inventioner* og *Franske suiter* for det eksklusive plademærke ECM – har den østrigske pianist igen fokus på Beethoven: I Diamanten spillede han derfor et rent Beethoven-program, bl.a. Sonate i c-mol, *Pathétique* og Sonate i Es-dur, *Les Adieux*.

Koncertserien Pianister i Diamanten. SOLO! gennemførtes med støtte fra Toyota-Fonden.

DiamantEnsemblet med strygerforstærkning

tirsdag 20. april 2010

Ni af DiamantEnsemblets ti musikere kom på scenen, da der indledtes med Joseph Rheinbergers Nonet i Es-dur ved sæsonens sidste koncert.

Joseph Rheinberger (1839-1901) er især kendt i organistkredse for en stor og væsentlig produktion. Men han skrev musik for mange besætninger (han fungerede i en årrække som professor i komposition ved konservatoriet i München). Især kammermusikere er i de senere år gået på jagt i hans lange værkliste, og et af fundene er Nonetten i Es-dur.

Felix Mendelssohns Strygeoktet er til gengæld et af strygelitteraturens

meget kendte stykker musik, et ungdomsværk fra komponistens hånd. Besætningen på otte strygere betyder, at der til denne koncert blev indkaldt strygerforstærkning.

Ligesom sæsonen blev indledt med et værk af Robert Schumann, blev sæsonen også afsluttet med et værk – her en strygekvartet – af komponisten; dette for at markere 200 året for Schumanns fødsel den 8. juni 2010.

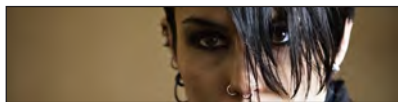
Program: Joseph Rheinberger: Nonet, Es-dur, opus 130; Robert Schumann: Strygekvartet, A-dur, opus 41 nr. 3; Felix Mendelssohn: Strygeoktet, Es-dur, opus 20.

Sponsorer: Siemens, Beckett-Fonden, Oticon Fonden, Knud Højgaards Fond.

The Millennium Project

lørdag 8. maj 2010

Millennium er navnet, som Stieg Larssons fænomenale krimitrilogi har fået på en-

gelsk. Musikken til filmene er komponeret af danske Jacob Groth, der også er far til en stor portion af den danske filmmusik. Nu kunne manden og musikken opleves i opsætning med elite-ensemblet Altheas Sinfonietta Copenhagen og Groths eget band.

Jacob Groths musikalske rum spænder vidt og bredt. Listen er alenlang, men for bare at nævne et par titler har Groth lagt musik til filmene *To verdner*, *Drømmen* og *Otto er et næsehorn* – ligesom han også er manden bag musikken til mange af de store danske tv-serier som *Rejseboldet*, *Taxa*, *Kroniken* og *Ørnen*.

Jacob Groths musikalske

repertoire er dog lige så bredt, som titlerne er mange. Hvor titelsangen fra *Ørnen*, med vokal af hustruen Misen Groth, er et godt eksempel på en meget karakteristisk, svævende og inderlig komposition, viser kompositionerne til *Millennium* trilogien, at Jacob Groth mestrer de helt specielle krav, der stilles til en filmkomponist. For at den hybrid af lyd og billeder, der tilsammen udgør en spillefilm, skal fungere, må musikken have både bredde og dybde til at understøtte historien – uden at gøre opmærksom på sig selv. Som Groths selv siger det, skal den ”kunne tåle ikke at blive hørt”.

Det er den nu blevet alligevel, for det symfoniske overskud og format, der kendetegner *Millennium* trilogien, førte til en invitation til at åbne sidste års Cannes filmfestival med musikken fra *Mænd der bader kvinder*. Det gjorde Jacob Groth sammen med Athelas Sinfonietta Copenhagen – et af landets førende ensembler indenfor ny kompositionsmusik. Det er denne nyskabende kombination af fremragende musikere og både inderlig og stor-slået kompositions-kunst – nu forstærket med musik fra Jacob Groths lange danske karriere – som kunne opleves på denne musikalske rejse gennem Jacob Groths fortællende toner.

Efter koncerten blev Jacob Groth interviewet af *Politikens* Henrik Palle.

Mediepartner: DR P2.

Middle East Peace Orchestra

tirsdag 25. maj 2010

Musikalsk ledelse: Henrik Goldschmidt
Det er blevet en tradition på Det Kongelige Bibliotek, at Middle East Peace Orchestra spiller en stor koncert i Dronningesalen i det lyse forår – i 2010 skete

det tirsdag 25. maj.

Det er nu mere end seks år siden, at ildsjælen Henrik Goldschmidt for første gang præsenterede sit jødisk-arabiske musikalske projekt med et ukueligt håb og stærkt budskab om fred.

Til trods for at freden ikke just hviler over verden i øjeblikket, har Henrik Goldschmidt ikke givet op: Håbet og ønsket om fred og forsoning løber fortsat som en rød tråd gennem det farverige ensembles musik, koncerter og projekter.

Koncerten bar titlen *Når citrontræet blomstrer* og som altid havde musikken rødder i henholdsvis den jødiske, arabiske og europæiske musiktradition.

Trio con Brio II

onsdag 23. juni 2010

Denne fyraftenskoncert spillede i stedet for Trio con Brio II-koncerten, der måtte aflyses i marts – og byder også på det tidligere annoncerede program.

Programmet denne eftermiddag var det, som trioen skulle have præsenteret i marts:

Beethoven: Klavertrio opus 1 nr. 2; Beethoven: Klavertrio opus 70 nr. 2.

Erhvervelser

Dronningen formgiver bogbind

H.M. Dronning Margrethe har designet et bogbind til en nummereret førsteudgave af bogen *Tous les hommes sont mortels* af den franske forfatter Simone de Beauvoir.

Dronningen har designet en stregdekoration i guld og rødt intarsia af

Dronning Margrethe har designet dette bogbind, og Det Kongelige Biblioteks bogbinder, Ernst Rasmussen, har efterfølgende ført dronningens forslag ud i livet. Bogbindet indgår nu i bibliotekets Boghistoriske Samling. Fot. Det Kongelige Bibliotek.

skind, der harmonerer med temaet i *Tous les hommes sont mortels*. Designets symbolik peger frem mod lyset, som er et tema i romanen.

Tous les hommes sont mortels, der udkom i Paris i 1946 på Gallimards Forlag, er indkøbt til formålet. Eksemplaret med Dronningens udsmykning vil indgå i Det Kongelige Biblioteks Boghistoriske Samling af sjældne bogbind.

Under pseudonymet H.M. Vejerbjerg oversatte H.M. Dronningen og H.K.H. Prins Henrik i 1981 Simone de Beauvoirs roman til dansk. Bogen udkom på Gyldendal med titlen: *Alle Mennesker er dødelige*. Bogen handler om italieneren Raymond Fosca, der omkring 1300 drikker

udødelighedens eliksir. Beretningen om hans liv i århundrederne derefter viser hans stigende erkendelse: at magt, kærlighed, rigdom er intet, når de måles med evighedens målestok.

Hendes Majestæt har samarbejdet med Det Kongelige Biblioteks Bevaringsafdeling, hvor bogbinder Ernst Rasmussen har ført Dronningens originale forslag ud i livet.

Som tak modtager H. M. Dronningen fra Det Kongelige Bibliotek bogen *Landskabsfragmenter*: dagbogsoptegnelser, en serie malerier fra 1991, fotografier, skitser/Maja Lisa Engelhardt – et nummereret, signeret eksemplar, indbinding/design Ernst Rasmussen.

Håndskriftafdelingen

William Heinesen-'essay' om musik

Håndskriftafdelingen har erhvervet et brev fra den færøske forfatter William Heinesen til kgl. koncertmester Carlo Andersen, dateret Thorshavn, 10. april 1950.

Der er tale om et fabulerende og særdeles væsentligt brev på 9 sider, i realiteten et essay, om Heinesens forhold til musik, skrevet i en af forfatterens altermest frugtbare perioder, samme år som udgivelsen af mesterværket *De fortæbte Spillemand*.

Carlo Andersen (1904-78) var kgl. koncertmester og har antagelig lært Heinesen, der selv var uhyre musikalsk, at kende under en koncertrejse til Færøerne.

Nu ligger Andersen

syg af en galdestenslidelse, og "Siden jeg nu skriver til dig og du har tid til at læse (hvis du da ikke imidlertid er blevet rask, hvad jeg dog hjerteligt haaber), saa lad mig skrive lidt om poesi og musik, for det er jo vores generalnævner."

Og det gør Heinesen så: Vidunderligt beskrevne barndoms minder bygger op til fortællingen om, hvordan Heinesen og fættteren Jørgen Frantz Jacobsen "levede os poetiserende ind i" Beethovens sonater. Brevet slutter med mødet med Händels *Messias*. "Jeg hørte dette værk første gang i sammenhæng pinsmemorgen 1948 i straalende sommervejir og med sol over oceanet. Men det maa jeg hellere fortælle om en anden gang."

Brevet er mesterlig prosa og påtænkes udgivet.

Finn Hjortskov Jensen

Fra maleren og grafikerens Finn Hjortskov Jensen er modtaget en lang række breve, dels fra Finn Hjortskov Jensen til datteren Anne, dels fra kolleger og de lærere, der underviste ham på akademiet. Bl.a. er der breve fra Niels Reumert, Ejler Bille og Henry Heerup.

Finn Hjortskov-Jensen, f. 1936, var elev på Kunstakademiet 1967-75 under bl.a. Ejler Bille. Han debuterede i 1972 og blev samme år medlem af kunstnergruppen *Violet Sol*. 1989-94 var han medlem af *Kammeraterne*.

Turèll og Burroughs

Det var ikke Dan Turèll, der introducere den amerikanske forfatter William S. Burroughs i Danmark. Allerede i midten af 1960'erne oversatte litteratur- og musikforskeren Erik Wiedemann et par af Burroughs' bøger. Men det er velkendt, at Turèll tidligt i sin forfatterkarriere havde Burroughs som sit idol og lod sig inspirere både af dennes utraditionelle livsførelse og litterære teknikker – og det i en grad, at da han endelig mødte – og interviewede – ham, var benovelsen så stor, at mødet blev en fiasko. Turèlls optagethed af Burroughs fremgår af et dokument, som Håndskriftafdelingen netop har erhvervet, og som har den turèllske titel: "CUTS OF VOID. A Special Exhibition of Selected Transmissions for The Hindsgavl Seminar, 1970. A Peace Eye Spirit Show for your Personal Timewaste". Dokumentet på 14 sider er en blanding af introduktion til og (gen-)digtning, inspireret af Burroughs, og er ikke udgivet. I lighed med flere andre af Turèlls værker fra den tid – og andre digteres – blev de mangfoldiggjort som stencilerede kopier udenom det etablerede forlagssystem.

Musik- og teaterafdelingen

Livlægens besøg

Originalpartituret samt en række tilhørende skitser og udkast til Bo Holtens opera i 2 akter *Livlægens besøg*.

Operaen, der havde urpremiere på Operaens Store Scene 28. marts 2009, var iscenesat af Peter Oskarson med scenografi og kostumer af Peter Holm, og den baserer sig på en libretto af Per Olov Enquist med Eva Sommestad Holten som tekstdramaturg.

Vi hører her om den dramatiske episode i Danmarkshistorien, hvor den unge tyske læge, Struensee, som drømmer om at skabe en ny og bedre verden, får chancen for at gøre sine drømme til virkelighed, da han bliver kong Christian 7.s livlæge og ven. Han bliver også den unge dronning Caroline Mathildes ven og elsker. Skandalen eksploderer, da Caroline Mathilde bliver gravid med Struensee, og hun dømmes til udvisning og fratages sit barn, mens Struensee dømmes og henrettes for at have begået majestætsfornærmelse.

Om sin komposition har Bo Holten udtalt:

”Tidligere tiders komponister brugte i reglen mange forskellige stilpræg i deres musik. Eksempelvis bruger Bach ofte en renaissance-agtig ”stile antico” side om side med en moderne ”galant” stil, der straks efter afløses af nymodens italiensk eller fransk inspireret musik. Vi har bare hørt musikken så ofte, og den er kommet på så stor tidsafstand, at vi ikke længere hører de voldsomme stilbrud. Det samme gælder i øvrigt i lige så høj grad hos Mozart og faktisk hos de fleste andre. På samme måde har jeg i ”Livlægen” betjent mig af den musik-type, som i hvert enkelt tilfælde tjener det dramatiske og det emo-

tionelle på den mest slagkraftige måde. At kunne fortælle historien i musik på den for mig mest medrivende og overbevisende måde har været mit primære mål.

Tydelighed har altså været min ledetråd i det musikalske arbejde med *Livlægens besøg*. Musikken er ret enkel og også klar i udtrykket, men ikke unanceret, håber jeg. Jeg har gjort mig umage med tekst-deklamationen, så det skulle være muligt at forstå meget af det sungne. Jeg har ofte placeret de vigtigste tekst-detajler i sangernes midterregister og ofte også i almindelig talerytme, for forståelighedens skyld.”

Bo Holten (f. 1948) etablerede sig som komponist og dirigent i slutningen af 1960'erne efter studier i musikvidenskab og på Musikkonservatoriet og fortsatte sit udøvende musikalske virke sideløbende med sit arbejde som musikkritiker på *Weekendavisen* (1975-82) og som redaktør af *Danske Musiktidsskrift* (1976-79).

1979 stiftede han vokalgruppen *Ars Nova*, hvor han som dirigent og kunstnerisk leder specialiserede sig i renaissanceens vokalpolyfoni og ny musik. I 1996 forlod han *Ars Nova* og stiftede et nyt vokalsemble, *Musica Ficta*, hvor han med udgangspunkt i den tidlige musik, har rendyrket den virtuose vokalmusik inden for et bredt spektrum af genrer og epoker.

Som komponist har Holten skrevet over 100 værker, heriblandt 20 værker for kor, fem solokoncerter, to symfonier, flere operaer samt kammermu-

sik, sangcykler og filmmusik. Bo Holten er i høj grad fortaler for tonalitet. I sit eget virke eksemplificerer han en komponisttype, der ikke kun er akademiker, men selv musiker i nær kontakt med sangere, instrumentalister og publikum.

Originalpartituret til *Livlægens besøg* ledsages af komponistens tilhørende musikalske skitser, et scenografisk layout-hefte og originallibrettoen. Materialet vil indgå som en samlet post i Musik- og Teaterafdelingens manuskriptsamlinger.

C.F.E. Hornemans tidligste kompositioner
Biblioteket har modtaget en lille nodebog med C.F.E. Hornemans tidligste kompositioner fra hans teenageår – dateret 1850-54.

Hæftet indeholder 26 sange for klaver med underlagt tekst, overvejende på dansk, deriblandt *Natten er saa stille* og *En lille Nisse rejste* – dog ikke de kendte melodier.

Donationen indeholdt også et hæfte med 11 sange af Carl Rosenberg, ligeledes i klaversats med underlagt tekst.

Nodemanuskripter fra Rosenkvist Helvig Larsen
En samling autografer samt stemmematerialer fra fhv. domorganist Rosenkvist Helvig Larsen (1914-1990).

Helvig Larsen tog i 1937 organist- og kantoreksamen fra Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, hvor han var elev af bl.a. Mogens Wöldike. Straks efter sin eksamen blev han organist ved Frederikssund Kirke og to år senere ved

Sct. Michaelis Kirke i Fredericia.

I årene 1943-1955 var Helvig Larsen organist ved Vor Frue Kirke i Aalborg, hvor han bl.a. udfoldede en frodig virksomhed som korleder. Han vendte i 1955 tilbage til sin fødeby Roskilde, hvor han blev domorganist og -kantor.

Frem til 1980 virkede han i dette embede, og det er i forbindelse med organistarbejdet ved domkirken, R. Helvig Larsen har komponeret mange af sine større værker. Det gælder fx Festmusik for kor, blæsere og orgel over ”Min sjæl du Herren love”, der blev opført ved genindvielsen af kirkens orgel i 1957 samt Festkantate og festmusik for kor, sopran-solo og strygeorkester, som blev skrevet til Roskilde Domkirkes 1000-årsfest i 1960. Helvig Larsen skrev også en række melodier til nye salmer og motetter til kirkebrug.

Det er således i høj grad arbejdet som organist i domkirken i Roskilde, der er dokumenteret i det modtagne materiale.

Nodebog fra Fyn

Musik- og Teaterafdelingen har erhvervet en nodebog med titlen Petit Airs/Elisabeth de Wedel/née de Krogh/ Pan/1819.

Den indeholder 159 sider sange med klaverakkompagnement, en del af fransk og tysk oprindelse, de fleste dog uden komponistangivelse.

Noden har tilhørt Elisabeth Wedel-Heinen (1794-1845), der 1807-29 boede på gården Kærsgaard ved Middelfart.

Publikationer

Aktuelt fra Håndskriftafdelingen [april 2010]. Elektronisk nyhedsbrev, der udkommer ti gange om året (jan.-juni, sept.-dec.). *Aktuelt fra Håndskriftafdelingen* findes via Nyheder på adressen <www.kb.dk>, hvorfra der også er mulighed for at tegne abonnement. Gratis.

Aktuelt fra Musik- og Teaterafdelingen [april 2010]. Elektronisk nyhedsbrev, der udkommer hver anden måned. *Aktuelt fra Musik- og Teaterafdelingen* findes via Nyheder på adressen <www.kb.dk>, hvorfra der også er mulighed for at tegne abonnement. Gratis.

Bogens Verden. Tidsskrift for litteratur og kultur. Udg. af Det Kongelige Bibliotek og Det Danske Forfatter- og Oversættercenter Hald. Red.: Bruno Svindborg (ansvh.), Jørn Erslev Andersen, Peter Q. Rannes. Årg. 92, 2010, nr. 2. ISSN 0006-5692. Ab. (4 numre a 64 sider) 475 kr. Enkelte nr. 135 kr.

Diamanten. Kulturblad fra Det Kongelige Bibliotek. Red.: Lise Bach Hansen (ansvh.). 6. årg., nr. 2. 2010. 24 s. Ill. ISSN 1399-6142. Kr. 20,- .

Gratis for medlemmer af Diamantklubben – Det Kongelige Biblioteks Kulturklub.

Dronningens ansigt - et blandt mange. Portrætkunsten i dansk bladtegning. Udstillingskatalog. Red.: Claus Seidel, Pelle Sadolin. 2010. 179 s., ill. ISBN 978-87-7023-050-6. Kr. 129,-

Magasin fra Det Kongelige Bibliotek. Red.: Lotte Philipson. 23. årg. nr. 1. 2010. 77 s. Ill. ISSN 0905-5533. Kr. 125,- (abonnement), kr. 50,- (løssalg). Gratis for medlemmer af Diamantklubben – Det Kongelige Biblioteks Kulturklub.

Reynolds, Anne-Marie: *Carl Nielsens's Voice. His Songs in Context.* The Royal Library : Museum Tusulanum Press, 2010. 369 s. Ill. (*Danish Humanist Texts and Studies*, vol. 38). ISBN 0788763525985. Kr. 340,-

Forsiden: Stabelaføbning 1748. Gouache af Mogens Clemensen Rønneby. Orlogsmuseet. I anledning af den danske flådes 500 års jubilæum vises over sommeren 2010 en udstilling om *Flåden i krig og fred. Den Kongelige Søetat i 1700-tallet* – i samarbejde med Statens Forsvarshistoriske Museum.

Bagsiden: Peter Klæstrups (1820-82) tegning af filosofen Søren Kierkegaard, trykt i *Corsaren* i 1846. Tegningen indgår i udstillingen *Dronningens ansigt – et blandt mange. Portrætkunsten i dansk bladtegning*, som vises i anledning af Dronningens 70 års fødselsdag og kan ses indtil 4. december 2010.

